

2019-Ը ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻ

ԼԱՐՈ ԳՈՒԴԻԱՇՎԻԼԻ. «ԻՄ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ԵՎ ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ՀԵՏ»

1917 թվականին էր:

Թիֆլիսի շոգ ամառը ստիպել էր ինձ եւ Եկաթիչ Ալեքսանդր Բաժբեուկ-Մելիքյանին (Մելիքով) երկար նստել Գոլոմիսկի (այսօր Ռուսթավելու պողոտա, խմբ. «Վրաստան» թերթ) պողոտայի նստարաններից մեկին, ցուցահանդեսի շինության դիմաց, ուր մեր նկարները քրտնում էին շոգից: Ցուցահանդեսի առաջին օրն էր՝ վերմիսածը: Ցուցահանդեսում մարդիկ շատ կային, նրանց թվում՝ բանաստեղծներ (առաջին այցելուներից մեկը գրող Շիրվանզադեն էր), քննադատներ եւ մեկենասներ:

Հանկարծ երեւանյան հրապարակի (այսօր՝ Ազատության հրապարակ, խմբ. «Վրաստան» թերթ) կողմից երեւաց մեկը, որ գալիս էր ցուցահանդեսի ուղղությամբ: Հովհաննէս Թումանյանն էր: Ես եւ Սաշան սատիկի հետաքրքրված հետեւեցինք, թե ուր է գնում բանաստեղծը: Դե, իհարկե, չսխալվեցինք, նա մտավ մեր նկարների ցուցահանդեսը: Մենք իսկույն հետեւեցինք նրան:

Նա շատ ուշադիր որոնում էր նկարների հեղինակներին, մենք առանց երկար մտածելու որոշեցինք մոտենալ եւ ծանոթանալ մեծ բանաստեղծի հետ: Բանաստեղծը շատ գոհ էր մեր բարեկամության եւ միատեղ կազմակերպած ցուցահանդեսի համար: Կարճատեւ զրույցից հետո բանաստեղծը խնդրեց Սաշային ընկերակցել իրեն միասին դիտելու մեր նկարները: Նա կանգ առավ Ալեքսանդր Բաժբեուկ-Մելիքյանի «Տաճարի տունը» մեծ նկարի առաջ, երկար նայեց այդ նկարին, որից հետո հարցրեց

հեղինակին, թե ինչից է, որ փոքր նկարներում ավելի զուսպ են տրված լույսի էֆեկտները, քան այս մեծ կտավի վրա, որտեղ, սակայն, ավելի ուժեղ են զգացվում լույսն ու ուրախությունը, որոնք բնորոշ են մեր երկրին: Իմիջիպալոց, բանաստեղծին դուր եկավ Բաժբեուկ-Մելիքյանի «Հայուհու գլուխը» էտյուդը, որ նա գնեց ցուցահանդեսում:

Բաժբեուկ-Մելիքյանի նկարի կողքին կախված էր իմ նկարը՝ «XII դար» անունով: Թումանյանը հետաքրքրվեց այդ նկարի բովանդակությամբ: Ես բացատրեցի, ստացա մի խիստ հաճելի քննադատություն, որի մեջ բանաստեղծը շեշտեց վրացական հնագույն մշակույթի ու կենցաղի ժամանակաշրջանը հիշեցնող սյուժեի մեկնաբանության անսահման խորությունը:

Իհարկե, ցուցահանդեսի ամենաշահագրգռված այցելուն Հովհաննէս Թումանյանն էր, բայց շոգը ստիպում էր մեզ թողնել ցուցահանդեսի դահլիճը: Ցուցահանդեսի շեմին, հրաժեշտ տալով մեզ, նա շնորհակալություն հայտնեց ստացած հաճույքի համար եւ կրկին անգամ ընդգծեց մեր բարեկամությունը եւ համատեղ աշխատանքը:

Մենք հաճախ հիշել ենք նրա խորհուրդները: Ամենից ավելի ես չեմ կարողանում մոռանալ բանաստեղծի դեմքը, հմայքը եւ ժպիտը, որոնք սեր էին ներշնչում դեպի այդ Մեծ մարդը:

*Պատրաստեց
ԿԱՐԻՆԵ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆԸ
Աղբյուրը՝ «Թումանյանը ժամանակակիցների հուշերում» ժողովածու*

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ՄԵԾԱՐԵՅԻՆ ԱՆԱԼՔԱԼԱՔԻԻ ՌՈՒՄԱԿԱՆ ԴՊՐՈՅՈՒՄ

Տարին Թումանյանական է եւ հայկական բոլոր օջախներում անցկացվում են Ամենայն Հայոց բանաստեղծի 150-ամյա հորեյկանին ծնված գրական միջոցառումներ: Ամենաս չէր նաեւ Սամցխե-Ջավախեթիի Ախալքալաքիի մունիցիպալիտետը: Քաղաք, որի փողոցներով շրջել է Մեծն Թումանյանը ու զնայվել նրա չնաշխարհիկ բնությանը:

Թումանյանով շնչող մշակութային հերթական օջախը Ախալքալաքիի թիվ 2 ռուսական դպրոցն էր (տնօրեն՝ Կարինե Նահատակյան): Գրական-երաժշտական երեկոյին մասնակցում էին առաջինից տասներկուերորդ դասարանների աշակերտներ: Սաները հայերեն ներկայացրեցին Թումանյանի ստեղծագործությունները՝ պատմելով նրա Ջավախք այցելության դրվագներն ու բեմականացնելով դրանք: Հնչեցին նաեւ բանաստեղծի տողերով գրված երգեր:

Ողջունելով մասնակիցներին՝ դպրոցի տնօրեն Կարինե Նահատակյանը գոհունակությամբ արժեւորեց դպրոցականների ու միջոցառման կազմակերպիչների ջանքը ուսանելի ու գեղեցիկ ցերեկույթի անցկացման մեջ: Միաժամանակ նշելով, որ սա չհիշեն է, ինչ հնարավոր է անել մեծ հայորդուն հարգանքի տուրք մատուցելու համար:

Իր օրինությունը բերելով ներկաներին՝ Ախալքալաքիի Սուրբ Խաչ եկեղեցու հոգեւոր հովիվ Տիգրան քահանա Մխիթարյանը

մասնավորապես նշեց, որ Թումանյանն այն մարդն է, ով երբեք չի դադարում մեզանում ապրել իր ստեղծագործությունների խորությամբ ու արդիականությամբ: Միջոցառմանը ներկա Ախալքալաքիի մունիցիպալիտետի Սակրեբուլոյի նախագահ Նաիրի Իրիցյանը եւս հանդես եկավ ողջույնի ու երախտիքի խոսքով, կարեւորելով միջոցառման անցկացումը հատկապես ոչ հայալեզու դպրոցում:

Թումանյանին մեծարելու օրն ավարտվեց միջոցառման կազմակերպիչ՝ դպրոցի հայոց լեզվի եւ գրականության ուսուցչուհի Ալվարդ Անտոնյանի ջերմ եւ՝ իրեն աջակցողներին հովանւոյն շնորհակալության խոսքով: Ուսուցչուհին շեշտեց, որ Թումանյանով միայն այդ օրը չէ, որ հարկ է ապրել. Բանաստեղծի պատգամներն ու խրատներն այնքան են, որ մի ամբողջ կյանք կարող են առաջնորդել ու ճիշտ ապրելու ուղեցիկ դառնալ: «Թումանյանը միայն ներկա ու անցյալ չէ, նա մեր սերունդների ապագան է նաեւ»:

ՄԱՐԻԱՄ ՂԱՆԻԷԼՅԱՆ

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ - 150

«Բանասեր եմ, ունեմ ռուսական կրթություն: Հայերենը ինքս եմ սովորել: Հայերենին վարժվելուն շատ է օգնում «Վրաստան» թերթը, քանի որ այն մշտապես կարդում եմ: Վերջերս բարեկամս Նվիրեց Հովհ.Թումանյանի «Քառյակները»: Ընթերցում եմ սիրով, բայց խորությամբ չեմ ընկալում: Լսել եմ, որ Թումանյանը քառյակի մասին իր դատողություններն ունի: Խնդրում եմ, եթե հնարավոր է, ձեր պարզաբանումներով օգնել ինձ՝ ավելի լավ զգալ այդ գործերը: Վալենտինա Այվազյան, Թբիլիսի»:

Սեղմ ու տարողունակ Թումանյանական քառյակի մասին կարելի է երկար խոսել, բայց, թերթի էջերի սահմանափակությունից ելնելով, նամակագրի խնդրանքին կփորձենք արձագանքել հետևյալ հակիրճ հոդվածով:

ՔԱՌՅԱԿՆԵՐԸ ԻՄ ՀՈԳՈՒ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆ ԵՆ

Կյանքի վերջին շրջանում 1916-1922թթ. Հովհաննէս Թումանյանը դիմեց քառյակին, երբ արդեն իմաստնացած էր փորձով, երբ արդեն գրականագետ մեծ վարպետ էր ու կանցեալ իր մեծ խոհերն ու խորհուրդները, իր բազմազան մտքերն ու գաղափարներն արտահայտել հակիրճ խոսքով:

Գրականագետները միաձայն են, որ Հովհաննէս Թումանյանը քառյակում մեծ փիլիսոփա է, խոհուն արվեստագետ, մարդու մտքի մեծ քննիչ, կյանքի ու մահվան առեղծվածի հետազոտող, բնության, տիեզերքի, մարդկային հոգու թարգման: «Քառյակը պոեզիայի միմիատյուրն է, նուրբ ճաշակի բան: Քառյակները պիտի կարդալ հանգիստ ու ծանր, եւ ամեն մարդ չի կարող հասկանալ, զնահատել: Մարդիկ կան, որ քառյակները ստանալով իմանան եւ կարդուն, պարզ տեսնում են, որ չի հասկանում ինչ բան է քառյակը»,- գրում է նա իր նամակներից մեկում:

Իրենց գաղափարական ընդգծումներով Թումանյանի քառյակները կարելի է դաստասել խմբերի: Առաջին խմբի կարող ենք դասել այն քառյակները, ուր արտահայտում է իր փիսոսանքը, կարոտն ու ցավը մտերիմ մարդկանց, հարազատի, հայրենի բնաշխարհի հանդեպ: Դրանցում երեւում են Թումանյանական կարոտի խոր ու նուրբ շերտերը:

«Ո՛ր կորան... Սոսիկներս ո՛ր կորան... Ինչքան լացի, ձեն ածի՝ Ձեն չտվին, լու՛ռ կորան»:

Այս շարքի մեջ մտնում են նաեւ՝ «Հիմի բացել եմ հանդես», «Ետ չեկա՛վ...», «Աշնան ամպին ու զամպին», «Ո՛վ է ձեռքով անում, ո՛վ», «Հե՛յ՝ ճամփաներ, ճամփաներ»... քառյակները: Դրանցից յուրաքանչյուրի մեջ նա արտահայտում է տրամադրություն մի պահ, հոգեկան բեկման, անուրջի, վերհուշի ու կարոտի մի թրթիռ... Երկրորդ խմբում կարոտի, երազի ու սպասման ըղձանքները կապվում են երազանքների ու բաղձանքների հետ:

«Ե՛տ եկեք... Գարնան վարար գետ եկեք, Անցա՛ծ օրեր, խի՜նդ ու սե՛ր, Դարձե՛ք, իրար հետ եկե՛ք»: Այդ ըղձանքներով են թաթախված նրա՝ «Իմ սուր, արթուն ականջում», «Սի հավք գարկի ես մի օր», «Կլթացնում եմ, արտորում», «Կորցրել եմ, ո՛ր կ գտնեմ» եւ այլ քառյակներ:

Քառյակների որոշ խումբ ներկայացնում է իր՝ մեծ երազողի, որոնողի ու փնտրողի հոգեբանությունը, ներկայացնում է իրեն բանաստեղծին. «Առառ, անհատ՝ Աստծո նման միշտ տեղալուց հոգնել եմ ես, Հոգիս ծարավ՝ սրան-նրան մտիկ տալուց հոգնել եմ ես, Մինը պիտի գար իմ դեմը՝ ճոխ ու շռայլ անհաշիվ, Ամեն ծամփում սպասելուց ու փնտրելուց հոգնել եմ ես»: Կամ՝ «Իմ կնունքին երկինքը՝ ժամ, արեւը՝ ցահ սրբազան,

Ծիածանը Նարոտ եղավ, ամենքի սերն՝ ավազան. Սարը եղավ կնքահայրս, ցողը՝ մյուռոն կենսավետ, Ու կնքողս Նա ինքն եղավ, որ սահմանեց ինձ պոետ»:

Շարքի «Դու մի անհայտ Բանաստեղծ ես», «Հոգիս՝ տանը հաստատվել», «Ո՛ր աշխարհում ունեմ շատ բան...» քառյակներում նա քննում է տիեզերքի անհունության, բնության ու պոետի կապի առեղծվածային հանգույցները:

Այդ կապի գաղափարը շարունակվում է «Զուր թե արթուն՝ օրիս շատը...», «Երեկ էսպես՝ անվերջ քեզ հետ-իմ կյանքի հետ լինելի» եւ այլ քառյակներում, որոնցում նկատում ենք առեղծվածի լուծման Թումանյանական խոր հայացքը, զգում ենք, թե ինչպես բանաստեղծը՝ կանգնած աշխարհի, կյանքի ու մահվան սահմանագծում, փորձում է տարաբաժանել սրանց սահմանները, արժարժում է մարդկային հոգու անմահության գաղափարը:

«Հազար տարով, հազար դարով, առաջ թե ետ, ի՛նչ կա որ, Ես եղել եմ, կա՛մ, կլինեմ հար ու հավետ, ի՛նչ կա որ, Հազար էսպես ձեւեր փոխեմ, ձեւը խաղ է անցավոր, Ես միշտ հոգի, տիեզերքի մեծ հոգու հետ, ի՛նչ կա որ»:

Այս տրամադրությունների քննարկումը մեր սրտության ու մեր խորքերի է հասնում՝ «Մնացել է բերդը մեզ», «Քանի մահ կա իմ սրտում» եւ այլ քառյակներում:

Քառյակների մի ամբողջ խումբ նվիրված են անմիջականորեն բարու, առաքինության, գեղեցիկի նկատմամբ արվեստագետի ունեցած հայացքներին:

«Ո՛նց է ժպտում իմ հոգին Հարին, բարուն,՝ ամենքին Լույս է տալիս իմ հոգին, Ու էմ ճամփիս՝ անմեկին»: Կամ՝ «Ի՛նչ ես թռչում, խեւ-դեւ սիրտ, հազար բանի ետեւ, սիրտ, ես ո՛նց հասնեմ հազար տեղ՝ Քեզ պես թափով, թեթեւ, սիրտ»:

Նույն տրամադրություններն են արժարժում՝ «Ձուր եմ փախչում՝ ինձ խաբում», «Քանի ձեքից եմ վառվել» եւ ուրիշ քառատողեր:

Մի ուրիշ խումբ քառյակներում բանաստեղծը փորձում է պարզել, թե ինչքան է վերցրել կյանքից եւ՝ ինչքան է պարտք կյանքին ու փորձում է աշխարհի դիտումներով նայել իր հոգու խորքերը: Այս շարքի հետ առնչվող՝ «Ի՛նչ իմանաս տիեզերքի գաղտնիքները անմեկին», «Ծով է իմ վիշտն անափ ու խոր», «Կյանքից հարբած անցավոր», «Երկու շիրիմ իրար կից», «Քանի մահ կա իմ սրտում», «Ինչքան ցավ եմ տեսել ես», «Ով իմանա՛ ո՛ր ընկանք» եւ այլ քառյակներում մի կողմից բանաստեղծի ներքնատեսության ձգտումն է, մյուս կողմից էլ՝ ամեն սերնդի հուզող ու լլկող մահվան առեղծվածի դեմ հարցականը:

«Քանի մահ կա իմ սրտում, Թափուր գահ կա իմ սրտում, Չէ՛ դու էլ ես մահացու,՝ Մահի ահ կա իմ սրտում»:

«Ով անճառ Մին...», «Աստեղա-

յին երագների», «Ես շնչում եմ միշտ կենդանի» եւ ուրիշ քառյակներում Թումանյանը ներկում փիլիսոփայությամբ քննում է Արարչի գոյության, նրա կատարելության, անհասանելիության հարցերը:

«Ո՛վ անճառ Մին, որ ամենին միացնում ես մի կյանքում, Ամեն կյանքում ու երակում՝ անտես, անկեղ բորբոքում,՝ Ողջ ազատ եմ ու հարազատ էս աշխարհում Քեզանով, Ողջը Քո մեջ՝ անմահ, անվերջ՝ Քեզ եմ երգում Քո ձենով...»:

Թումանյանի քառյակների մեջ մի որոշակի խումբ կապված է իր ժամանակաշրջանի ամենատագնապալի հարցի հետ՝ պատերազմ, մահ, Առաջին աշխարհամարտի արհավիրքներ, Մեծ եղեռնի սարսափներ: Դրանցում բանաստեղծը խորապես ապրում է իր հայրենի եզերքի կորուստները:

«Մեռա՛ն, մեռա՛ն, Եվ ահա, խառնվել են կյանք ու մահ, Չեմ հասկանում աշխարհքի Կան ու չկան ես հիմա»:

«Ամեն կողմից սարսափ ու բոք»- ի տագնապով լցված Թումանյանը չէր էլ կարող այս ամենի հանդեպ լինել անտարբեր եւ փորձում է յուրովի պատասխան գտնել մեծ ու տանջող հարցերին: Նա միաժամանակ պատերազմի արհավիրքի հետ է կապում «Մարդը գազան, մարդը դեռ մարդակեր» թեման: Տեսնելով բերանն արնոտ մարդուն՝ նա ժխտում, բացառում է նրա գոյությունը՝ այս ձեւով ձգտում հաստատել իր իդեալը մարդու հանդեպ:

«Երա՛նն արնոտ մարդակերը էմ անբան, Հազար տարում հազիվ դառավ մարդասպան, Չեռներն արնոտ գնում է նա դեռ կամկար, Ու հեռու է միմչեւ մարդը իր ճամփան»:

Այս շարքի «Արյունալի աղետներով...», «Ազատ օրը, ազատ սերը», «Ղ ազահ մարդ...» եւ մյուս քառյակները վերստին հաստատում են Թումանյանի ժողովրդասիրությունն ու անսահման հուսմանիզմը: Ժխտելով ու մերժելով պատերազմը՝ Թումանյանը մարդուն կոչ է անում դառնալ դեպի խաղաղ, դեպի արարող աշխատանքը:

«Հե՛յ ազահ մարդ, հե՛յ անգոհ մարդ, միտքդ երկար, կյանքդ կարճ, Քանի՛ քանիսն անցան քեզ պես, քեզնից առաջ, քո առաջ. Ի՛նչ են տարել նրանք կյանքից, թե ինչ տանես դու քեզ հետ, խաղաղ անցիր, ուրախ անցիր երկու օրվան էս ճամփեդ»:

Այսպիսով, Թումանյանի քառյակները, հիմնականում, դառնում են նրա հոգու կենսագործությունը, նրա ստեղծագործության հայելին, որոնցով նա մորից ու մորից երագում է Աշխարհը տեսնել խաղաղ, իսկ մարդուն՝ տեսնել բարձր ու կատարյալ:

«Լինե՛ր հեռու մի անկյուն, Լինե՛ր մանկան արդար քուն, Երազի մեջ երջանիկ՝ Հաշտ ու խաղաղ մարդկություն»:

ՋՈՒԼԻԵՏԱ ԲԱՂԼՅԱՆ

ՎՐԱՍՏԱՆ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՎՐԱՅ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՆՈՐ ՄԱԿԱՐԴԱԿ

(Սկիզբը՝ 4-րդ էջում)

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՄԱՅՐ ԱՅՈՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԱԾՆՈՒՄ

Մարտի 14-ին պաշտոնական այցով Հայաստանում գտնվող Վրաստանի նախագահ Սալոմե Ջուրաբիշվիլին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում հանդիպում ունեցավ

Վեհափառ Հայրապետը ողջունեց երկու երկրների միջև ընդլայնվող գործակցությունը՝ այն համահունչ նկատելով դարավոր բարեկամությանը: Գարեգին Բ Հայրապետը կարեւոր նկատեց ներկա ժամանակներում քրիստոնեական մոլորակային արժեքների պահպանությունը: Վրաստանի նախագահը հարգեց Վրաստանի հայտնի ժողովուրդը և իր անձնական ջանքերը եւ այդ գործում իշխանությունների գորակցությունը:

Իր խոսքում, Նորին Սրբությունը մասնավոր անդրադարձ կատարեց Վրաստանում հայկական սրբավայրերի ու մշակութային ժառանգության պահպանության խնդիրներին՝ հույս հայտնելով, որ դրանք վրաց իշխանությունների հոգածությամբ

կգտնեն իրենց լուծումը: Իր հերթին, նախագահ Ջուրաբիշվիլին ուրախություն հայտնեց Հայաստանի իր այցի առիթով եւ ապա անդրադարձավ երկու երկրների միջև առկա համագործակցությանը եւ դրա զարգացման հեռանկարներին:

Զրույցի ընթացքում, Վրաստանի նախագահին ու Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը քննարկեցին նաեւ երկու երկրներին ու ժողովուրդներին հուզող խնդիրներ:

Ի պատասխան հայկական պատմական հուշարձաններին վերաբերող հարցին, Վրաստանի նախագահը հայտարարեց, որ Վրաստանն ինքն է պատասխանատու իր տարածքում գտնվող հուշարձանների վերականգնման հարցում, ինչը իրականացվում է աստիճանաբար:

- Մենք կարող ենք գիտականորեն ուսումնասիրել վիճարկելի համարվող յուրաքանչյուր եկեղեցու հարցը, քանի որ դա հարցի կարգավորման միակ ուղին է, - հայտարարեց Սալոմե Ջուրաբիշվիլին:

Զրուցակիցներն անդրադարձան նաեւ Աբխազիայի տարածքում գտնվող հայկա-

կան եկեղեցու թեմային: Վրաստանի նախագահը ներկայացրեց այդ հարցում իր հստակ դիրքորոշումը Աբխազիայի տարածքում, Գագրայում գտնվող հայկական եկեղեցում Վիրահայոց թեմի հոգեւորականների փոխարեն Հայ Առաքելական եկեղեցու Հայրավային Ռուսաստանի թեմից ժամանած հոգեւորականների կողմից ծիսական կարգի անցկացման կապակցությամբ: Նախագահը Վեհափառ Հայրապետին խնդրեց փոխել վերոնշյալ որոշումը, Գագրա ուղարկել Հայ Առաքելական եկեղեցու Վիրահայոց թեմի հոգեւորականներին: Գարեգին Երկրորդի հավաստմամբ, «Աբխազիայի տարածքում գտնվող հայկական եկեղեցիները պատմականորեն գտնվել են գտնվում են Հայ Առաքելական եկեղեցու Վիրահայոց թեմի ենթակայության ներքո»:

Վրաստանի նախագահը ողջունեց այդ հայտարարությունը:

Հանդիպմանը Ամենայն Հայոց կաթողիկոսն իր եղբայրական ողջույնն ու բարեմաղթանքները փոխանցեց Վրաց Ուղղափառ եկեղեցու պետ, Համայն Վրաստանի Իլիա Բ Կաթողիկոս-Պատրիարքին:

Հանդիպմանը ներկա էին վրացական կողմից Վրաստանի արդարադատության նախարար Թեա Ծուլուկիանին, հայկական կողմից՝ Մայր Աթոռի Արտաքին հարաբերությունների եւ արարողակարգի բաժնի տնօրեն Տեր Նաթան արքեպիսկոպոս Յուրիանին, Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Տեր Վազգեն եպիսկոպոս Միրզախանյանը: Հանդիպմանը ներկա էին նաեւ երկու երկրների դեսպաններ Գիորգի

Սագանելիձեն եւ Ռուբեն Սադոյանը:

ՀՐԱԺԵՇՏԻ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՆԱՏԱՎԱՅՐՈՒՄ

Մարտի 14-ին Հայաստանի նախագահի նստավայրում տեղի ունեցավ երկրորդ պաշտոնական այցով Հայաստանում գտնվող Վրաստանի նախագահ Սալոմե Ջուրաբիշվիլին հրաժեշտի արարողակարգը:

Մինչ այդ կայացած առանձնագրույցի ընթացքում երկու երկրների նախագահները, ամփոփելով այցի արդյունքները, համակարծիք էին, որ Վրաստանն ու Հայաստանն ունեն բավականաչափ ընդհանուր հետաքրքրություններ, համագործակցության մեծ ներուժ, ինչպես նաեւ վրաց-հայկական բարեկամությունը մշտապես ամրապնդելու մեծ ցանկություն:

Առանձնագրույցից հետո, նստավայրում տեղի ունեցավ Վրաստանի նախագահի եւ նրա գլխավորած պատվիրակության հրաժեշտի հանդիսավոր արարողությունը:

«ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ» - «ՎՐԱՍՏԱՆ»

ԹԱՏՐՈՆ

«ԱՆՆԱՆԱՅԻՆ ԻՐԻԿՆԱՄՈՒՏԻ» ՆՈՐ ՊՐԵՄԻԵՐԱՆ

ԱՊԱՄՅԱՆՅԻՆԵՐԸ ՎԱՐԴԵՏՈՐԵՆ ՀԱՆԴԵՍ ԵԿԱՆ ՎՐԱՅԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱՎՈՐ ԲԵՄՈՒՄ

ԱՐՄԵՆ ԲԱՅԱՆՊՐԵՄԻԵՆԻ ՀԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՅԱՆ ՆՈՐ, ՓԱՅՈՒՆ ԲԵՄԵԼԸ

Հայաստանի անվանի եւ նշանավոր արվեստագետներ Հակոբ Ղազանչյանի, Ռուբեն Բաբայանի, Կարինե Նուրիկյանի, Սոֆյա Մելոյանի, երիտասարդ բեմադրիչներ Սուրեն Շահվերդյանի եւ Անի Գեւորգյանի հետ միասին նստած ենք Թբիլիսիի Կոտե Մարջանիշվիլի անվան հանրահռչակ ակադեմիական թատրոնի շքեղագարդ դահլիճում ու ամիսներ սպասում ենք վարագույրի բացմանը:

Ինձ համակեց հիշողությունների մի հիասքանչ աշխարհ. Աչքիս առաջ հառնում էին մեծն Վերիկո Անջափարիձեն, Սեսիլիա Թադիշվիլին, Օթար Մեղվինեթովյանը, Սոֆիկո Գիաուրելին եւ վրաց թատրոնի շատ ու շատ հռչակավոր դերասանների կերտած կերպարները, որոնք համաշխարհային ճանաչում էին ստացել: Դա անշուշտ նաեւ հայերիս հոգեւոր մեծագույն հարստությունն է, մեր երկու ազգերի անբաժնելի կենսագրության վառ արտահայտումն ու դրսևորումը, մեր մեծն Սայաթ-Նովայի, Գաբրիել Սունդուկյանի եւ Հովհաննես Թումանյանի, Պետրոս Աղայանի, Սիրանույշի, Վահրամ Փափազյանի, Սերգեյ Փարաջանովի, Զնշկյանի, Իսահակ Ալիխանյանի, Արտեմ Լուսինյանի, Օլգա Մայսուրյանի, վառ պահելով բոլորի հիշատակը եւ խոնարհվելով նրանց հսկայական ժառանգության առաջ եւ, դահլիճում նստած, հավաստեցնում են, ինձ անչափ ամուր էի զգում ե՛ւ անցյալի, ե՛ւ այսօրվա ստեղծած հոգեւոր հարստությանը:

Ներկայացումը սկսվեց: Բեմում ծավալվում էին ժամանակակից հայ դրամատուրգիայի

ճանաչված դրամատուրգ Արմեն Բայանդուրյանի «Աշնանային իրիկնամուտ» պիեսի գործողությունները՝ հեղինակի իսկ բեմադրությամբ: Իմ հետաքրքրասիրությունն առավել մեծ էր, քանի որ տարիներ առաջ ես նույնպես բեմադրել եմ նշված դրաման: Անմիջապես ինձ գրավեց տաղանդաշատ գեղանկարիչ Մայիս Մխիթարյանի թատերային հրաշալի ձեւավորումը, որի արվեստի ակունքները նույնպես սկիզբ են առել եւ ձեւավորվել թիֆլիսյան հողում:

Իմ տաղանդավոր գործընկեր Արմեն Բայանդուրյանը այդ տարօրինակ միջավայրում շատ նրբորեն էր բացել գլխավոր հինգ կերպարների, կյանքի ավարտին հասած մարդկանց առօրյան, որտեղ լացն ու ծիծաղը, չնայած զավակներից լքված վիճակում գտնվելուն, չեն կորցնում իրենց լավատեսությունը, նրանց ուժ է հաղորդում մեկը մյուսի հանդեպ ունեցած ներդաշնակությունն ու մարդասիրությունը: Շնորհաշատ դերասաններ Սոֆյա Ներսիսյան-Աշխենը, Գլորիա Գեւորգյան- Բավականը, Նանո Պողոսյան- Սիրանը, Դավիթ Բարսեղյան- Գիքոնը, Նարեկ Բայանդուրյան- Արշակը, Սերգեյ Սաֆարյան- Դերասանը եւ մյուսները:

Ընդգծեմ, որ վարպետորեն եւ գեղագիտորեն, նրբաճաշակ արտահայտչամիջոցներով տեղ հասցրեցին հեղինակ-բեմադրիչի ասելիքը:

Միքելի բարեկամներ, այսօր իմ նպատակը թատերագիտական անդրադարձ անելը չէ, ես պարզապես ուզում եմ խորին

Հիմը Մորոյի մեկնաբանելու արվեստը ստեղծագործող մարդու տաղանդի բազմերանգության երեւի թե ամենամեծ վկայությունն է: Մանավանդ, երբ այդ հմի մեծարժեքությունը դրոշմված է պատմության էջերում: Մարտի 11-ին, Թբիլիսիի Կոտե Մարջանիշվիլի անվան պետական ակադեմիական դրամատիկական թատրոնում հայ եւ վրաց հանդիսատեսը վայելեց 23-ամյա «Աշնանային իրիկնամուտ»-ի ասել է թե Մոր լուսաբացը: Մայրաքաղաքի Պ.Արամյանի անվան պետական հայկական դրամատիկական թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար, բեմադրող-ռեժիսոր Արմեն Բայանդուրյանի հեղինակած պիեսը ներկայացավ աղանջանակների երիտասարդ կազմով:

շնորհակալությունն ու երախտիքս հայտնել այսօրվա աղանջանիցիներին, ովքեր վարպետորեն հանդես եկան վրացական նշանավոր բեմում, ովքեր շարունակում են ոչ հեռավոր անցյալում արարող եւ հայ թատրոնի պատմության մեջ իրենց փառավոր էջերը վկայած Սերիկ Շեկոյանի, Էմմա Ստեփանյանի, Ասյա ժամկոչյանի, Ռաֆիկ Պապուկյանի, Սոս Սոսյանի, Ժիրայր Կարապետյանի, Միքայել Գրիգորյանի եւ չեմ կարող չհիշատակել իրենց իսկ սերնդակից, սակայն կյանքից շուտ հեռացած Լեյլա Մկրտչյանի ավանդները:

Ինձ հիացրեց թատրոնի այսօրվա հավատն ու նվիրումը, որն անշուշտ պայմանավորված է աղանջանիցիների Մոր Տան, Մոր շենքի կառուցմամբ, որի դռները կբացվեն մեկ տարի 8 ամիս անց:

Ապրեք, աղանջանիցիներ, որ ձեռքներդ ծալած չեք նստում, այլ արարում եք ու ստեղծում: Շնորհակալություն բոլոր նրանց, ովքեր նպաստում են, որ մեր համատեղ Տոնը կայանա: Զեր բարեկամ

ՎԱՐԵ ՇԱՐԿԵՐՅԱՆ
Հայաստանի ժողովրդական արտիստ, Վանաձորի դրամատիկական թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար

Այսօրվա սերունդը փոխարինեց 23-տարվա վաղեմություն ունեցող բեմադրության առաջին արեմիերայի դերակատարներին թատրոնի կորիֆեյներ, այն օրերին արդեն թատրոնի ավագ սերունդը ներկայացնող Սերիկ Շեկոյանին, Ասյա ժամկոչյանին, Արուս Դադաշյանին, Սոս Սոսյանին, Ավետիք Սանոսյանին... Ու հանդիսատեսի ջերմ արձագանքը դերասանական Մոր մարմնավորումներին, հավաստում էր ներկայաց-

Աչից՝ Հակոբ Ղազանչյան, Արմեն Բայանդուրյան, Գիորգի Գեգեչկորի

ման հաջողության եւ ունենալիք բեմական երկար կյանքի մասին:

2018-ի դեկտեմբերին, Երեւանում, հայաստանցի ռեժիսոր Ռուբեն Քոչարի՝ Մայիս Մխիթարյանին նվիրված «Ինքնանկարը» գեղարվեստա-վավերագրական ֆիլմի պրեմիերային ներկա, վրաց աշխարհահռչակ ռեժիսոր Ռուբերտ Ստուրուան, խորապես տպավորված Մայիս Մխիթարյան արվեստագետի բազմաա-

Ծափողոյնների պահը...

ղանդությամբ, Արմեն Բայանդուրյանին խորհուրդ տվեց Մայիս Մխիթարյանին նշանակել Թբիլիսիի Պ.Աղանջանի անվան պետական թատրոնի գլխավոր նկարիչ: Նոր ծնունդ ստացած «Աշնանային իրիկնամուտը» նաեւ Մորանշանակ գլխավոր նկարիչի դեբյուտն է այդ պաշտոնում: Նշենք, որ Մայիս Մխիթարյանը ձեւավորել է նաեւ վիրահայ ճանաչված բանաստեղծուհի Անահիտ Բոստանջյանի, երեսանցիներ Արտակ Ռսկանյանի եւ Ռուզան Մահտեսյանի համատեղ խմբագրությամբ վերահրատարակված «Սայաթ-Նովա» (2007, Երեւան, «Օքո Օքոյան» հրատարակչություն) գիրքը:

Մարջանիշվիլի թատրոնի բեմին այդ երեկը ի նշան փոխադարձ եւ սերտ համագործակցության, ստորագրվեց հուշագիր Հակոբ Ղազանչյանի եւ Գիորգի Գեգեչկորու կողմից:

ՋՈՒԼԻԵՏԱ ԲԱՂԱՅԱՆ
Լուսանկարները
ՎԱՆԵՐԻ ՀՈՒՆԱՆՅԱՆՑԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՅԱԽ. Փաստեր, իրադարձություններ

«ՎՐԱՍՏԱՆԻ», ԱՐՄԵՆՊՐԵՍԻ, ՊԱՆԱՐՄԵՆԻԱՆԻ ԵՎ ԿԱՎԿԱԶՊՐԵՍԻ ՆՅՈՒԹԵՐՈՎ

ԿԱՐԵՎՈՐՎԵՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԱՐՅԱԽ ՍԵՐՏ ՓՈԽԳՈՐԾԱԿՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴԱՅՆՈՒՄԸ

Ստեփանակերտում Հայաստանի վարչապետի եւ Արցախի Հանրապետության նախագահ Բակո Սահակյան-

Մարտի 11-ին Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանը աշխատանքային այցով գտնվում էր Արցախի Հանրապետությունում:

նի առանձնագրույցին կողմերը քննարկեցին հայկական երկու հանրապետությունների համագործակցությանը վերաբերող հարցերի լայն շրջանակ, կարելի էր ասել, որ Հայաստան-Արցախ սերտ փոխ-

գործակցության ընդլայնումը: Այնուհետև համդիպումը շարունակվեց ընդլայնված կազմով՝ անվտանգության խորհուրդների քարտուղարների եւ արտգործնախարարների մասնակցությամբ:

Անդրադարձ կատարվեց անվտանգությանն ու արտա-

քին քաղաքականությանն առնչվող տարբեր հարցերի: Երկուստեք կարելի էր ասել, որ Հայաստան-Արցախ սերտ փոխգործակցության ապահովումը եւ ընդլայնումը, նախատեսված ռազմավարական ծրագրերի ժամանակին եւ պատշաճ կերպով իրականացումը:

ՆԱՏՕ-Ի ՀԱՐԱԹԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Հայաստանում մարտի 11-15-ը անցկացվեց ՆԱՏՕ-ի հերթական շաբաթը: Միջոցառումների մեկնարկն ազդարարվեց Հայաստանում ՆԱՏՕ-ի տեղեկատվական կենտրոնում:

Շաբաթվա շրջանակներում, Հայաստանի նախագահ Արմեն Սարգսյանը հանդիպում ունեցավ Հարավային Կովկասում եւ Կենտրոնական Ասիայում ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարի հատուկ ներկայացուցիչ Ջեյմս Ապաթուրայի հետ: Հանդիպմանը Արմեն Սարգսյանը

բարձր գնահատեց Հայաստան-ՆԱՏՕ հարաբերությունների ներկայիս մակարդակը եւ համագործակցությունը տարբեր ծրագրերի շրջանակում: Իր հերթին, Ջեյմս Ապաթուրայը նշեց, որ Հայաստանը դաշինքի կայուն եւ վստահելի գործընկեր է:

Ջրուցակիցները մտքեր փոխանակեցին նաեւ տարածաշրջանային եւ միջազգային զարգացումների վերաբերյալ:

«ԱՎՐՈՐԱ» ՖՈՐՈՒՄԻ ԲԱՐԻ ԿԱՄՔԻ ԴԵՄՊԱՆՆԵՐԸ

Գրեգորյանը եւ Ռուբեն Վարդանյանը ողջունում են Բարի կամքի դեսպաններին՝ որպես «Ավրորայի» տեսլականի աջակիցների, որոնք խթանում են նորարարական եւ արդյունավետ մոտեցումներ՝ Հայաստանում ու աշխարհում դրական սոցիալական փոփոխությունների հասնելու նպատակով: Առաջին «Ավրորա» ֆորումը, որը կանցկացվի Հայաստանում 2019թ. հոկտեմբերի 14-ից 21-ը: Մարտի 10-ին հրապարակված Բարի կամքի դեսպաններ-

«Ավրորա» ֆորումը գոհունակությամբ հայտարարում է, որ 111 ազդեցիկ անհատներ միացել են «Ավրորա» ֆորումին որպես Բարի կամքի դեսպաններ՝ հավաստելով իրենց հանձնառությունը այսօրվա ու վաղվա սերնդի առջև ծառացած հրատապ եւ հանընդհանուր մարտահրավերների հաղթահարմանը:

«Ավրորա» ֆորումի համահիմնադիրներ Նուբար Աֆեյանը, Վարդանյանը, Վարդանյանը Գրեգորյանը եւ Ռուբեն Վարդանյանը ողջունում են Բարի կամքի դեսպաններին՝ որպես «Ավրորայի» տեսլականի աջակիցների, որոնք խթանում են նորարարական եւ արդյունավետ մոտեցումներ՝ Հայաստանում ու աշխարհում դրական սոցիալական փոփոխությունների հասնելու նպատակով: Առաջին «Ավրորա» ֆորումը, որը կանցկացվի Հայաստանում 2019թ. հոկտեմբերի 14-ից 21-ը: Մարտի 10-ին հրապարակված Բարի կամքի դեսպաններ-

րի ցուցակում, այլոց հետ միասին, ներառվել են Նիկոլա Ազնավուրը՝ «Ազնավուր» հիմնադրամի համահիմնադիր, Լեւոն Արունյանը՝ տիտղոսակիր շախմատիստ, գրոսմայստեր, Պատա Բուրչուլաձեն՝ աշխարհահռչակ օպերային երգիչ եւ քաղաքացիական ակտիվիստ, Աննա Հակոբյանը՝ ՀՀ վարչապետի տիկին, «Իմ քայլը» եւ «Ժախտների քաղաք» հիմնադրամների հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ, Դիմիտրի Պիրբարին՝ Վրաստանի եզդիների հոգևոր խորհրդի ղեկավար, Իլիայի պետական համալսարանի Գեորգի Օերեթելիի անվան արտելագիտության ինստիտուտի հետազոտող, Բարոնուհի Քերոլայն Քոքսը՝ Մեծ Բրիտանիայի Լորդերի պալատի անդամ, HART հիմնադրամի հիմնադիր եւ նախագահ եւ ուրիշներ:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ՝ ԱՅ ԴԵՎՈՎ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՆԵՐՄՈՒԾՄԱՆ ՀԱՐՅՈՒՄ

Մարտի 12-ին Հայաստանի ազգային ժողովի տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովը դրական եզրակացություն տվեց «Աջակողմյան դեկային տեղաբաշխմամբ տրանսպորտային միջոցների ներմուծումն արգելելու մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու նախագծին: Դրանով նախատեսվում է, որ մաքսային տարածքներում տեղակայված աջ դեկով մեքենաները Հայաստան կարող են ներմուծվել մինչև այս տարվա մայիսի 1-ը:

Մարտի 13-ին հանձնաժողովի դրական եզրակացությունը քննարկվել է Ազգային ժողովի լիազումար ճիստում:

Օրենսդիր մարմնի որոշմամբ, Հայաստանի մաքսային տարածքներում տեղակայված աջ դեկային տեղաբաշխմամբ տրանսպորտա-

յին միջոցները, ինչպես նաեւ՝ այն աջակողմյան դեկային տեղաբաշխմամբ տրանսպորտային միջոցները, որոնք ձեռք են բերվել մինչ 2018-ի

դեկտեմբերի 30-ը, կարող են Հայաստան ներմուծվել մինչ այս տարվա մայիսի 1-ը: Դրանից հետո օրենքում փոփոխություն այլևս չի լինելու:

ՌՈՒԲԵՐՏ ՔՈՉԱՐՅԱՆԻ ԵՎ ՄԱՆՎԵԼ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԻ ԿԱՆԱԽԸ ԵՐԿԱՐԱԶԳՎԵՅ ԵՎՍ ԵՐԿՈՒ ԱՄՍՈՎ

Մարտի 15-ին Երեւանի ընդհանուր իրավասության դատարանը հրապարակեց Հայաստանի երկրորդ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի խափանման միջոցի վերաբերյալ դատարանի որոշումը, ըստ որի Ռոբերտ Քոչարյանի կալանքը երկարաձգվեց եւս երկու ամսով:

Երեւանի ընդհանուր իրավասության դատարանը որոշում է կայացրել նաեւ

Ազգային ժողովի նախկին պատգամավոր, «Երկրապահ կամավորականների միություն» հասարակական կազմակերպության նախկին նախագահ Մանվել Գրիգորյանի կալանքը եւս երկու ամսով երկարացնելու մասին:

Հիշեցնենք, որ Ռոբերտ Քոչարյանին մեղադրանք է առաջարկվել 2008 թվականի մարտի 1-ից 2-ն ընկած ժամանա-

կահատվածում Երեւան քաղաքում տեղի ունեցած իրադարձությունների քրեական գործով, իսկ Մանվել Գրիգորյանը մեղադրվում է ապօրինի կերպով զենք-զինամթերք պահելու, գույք յուրացնելու, հարկերի վճարումից խուսափելու, պետական միջոցները վատնելու եւ շորթմամբ մեծ գումարի գույքի հափշտակությունը կազմակերպելու մեջ:

ՀԱՅԵՐԵՆ ԵՎ ՎՐԱՅԵՐԵՆ ԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ՝ ԱՀԱԲԵԿԻՅՆԵՐԻ ԶԵՆՔԵՐԻ ՎՐԱ

Նոր Զեւանդիայի մզկիթների վրա հարձակում գործած անձանց զենքի վրա տարբեր լեզուներով, այդ թվում՝ հայերեն եւ վրացերեն գրություն կա:

Հայաստանի համապատասխան մարմիններն ուշադրության տակ են առել այն հանգամանքը, որ Նոր Զեւանդիայում մզկիթների վրա զինված հարձակում գործած անձանց զենքի վրա հայերեն գրված է «Սարիղամիշ 1915», իսկ Վրաստանի պետական անվտանգության ծառայությունն արդեն արձագանքել է այն փաստին, որ զենքի վրա

վրացերեն գրված են Դավիթ Աղմաշենեբելի թագավորի եւ Թամար թագուհու անուններ՝ ալանների արքայորդի Դավիթ Սոսլանի անունները: Կադրերից երեւում է, որ պահուցակների վրա մահմեդականների դեմ քրիստոնյաների կողմից տարբեր ժամանակներում տարված հաղթանակների ժամանակագրություն է պատկերված:

Հարձակմանը մասնակցելու կասկածով ձերբակալվել է 4 անձ՝ երեք տղամարդ եւ մեկ կին: Հայաստանի եւ Վրաստանի համապատասխան մարմինների պատրաստակամությունն են հայտնել սերտորեն համագործակցել Նոր Զեւանդիայի իրավապահ մարմինների հետ:

Հիշեցնենք, որ մարտի 15-ին Նոր Զեւանդիայի Քրայսթ-չերչ քաղաքում գործող մզկիթի վրա հարձակման արդյունքում զոհվել է 49 մարդ:

ԿՍԿՍՊԻ ԵՐԿԱՄՆԵՐԻ, ԼՅԱՐԳԻ ԵՎ ՍՐՏԻ ՓՈԽՊԱՏՎԱՍՏԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

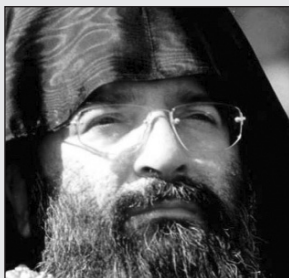
Հայաստանում երիկամների, լյարդի եւ սրտի փոխապարվաստման ծրագիր է սկսվել ու՝ կենդանի ու ոչ կենդանի դոնորներից: Այս մասին «Հանրային առողջապահության մարտահրավերները եւ լուծման ուղիները նոր Հայաստանում» մասնագիտական քննարկման առաջին դասախոսության ժամանակ ասել է Հայաստանի առողջապահության նախարար Արսեն Թոթոյանը:

ՄԵՎԱՆԱ ԼՅԻ ՄԱԿԱՐՈՂԱԿԸ ՆԱԿԱՆԻ ՄԵԼԱՆԱ ԼՅԻ ՄԱԿԱՐՈՂԱԿԸ 2019 թվականի ընթացքում

Մեւանա ԼՅԻ մակարդակը 2019 թվականի ընթացքում, նախորդ տարվա համեմատ, դեռ չի ապահովում դրական հաշվեկշիռ՝ նախորդ տարվա մարտի 15-ի համեմատ ցածր մնալով 4 սանտիմետրով, այն ծովի մակարդակից գտնվել է 1900 մետր 42 սանտիմետր բարձրության վրա: Նախորդ տարվա նույն օրը գրանցվել է 1900 մետր 46 սանտիմետր միջոց: Արվա-Մեւանա թունելային ջրատարով այս տարի Մեւանա լիճ ջրը չի փեղափոխվել: Ստորերկրյա ճանապարհով լիճ է լցվել 5 միլիոն 947 հազար խորանարդ մետր ջուր:

ՄԱՀԱՅԵԼ Է ՄԵՍՐՈՎ ԱՐԵՎԻԴՍԿՈՎՈՍ ՍՈՒՐԵՏՅԱՆԸ

Մարտի 8-ին երկար ժամանակ կոմայի մեջ գտնվելուց հետո, 62 տարեկանում, մահացել է Պոլսո հայոց պատրիարք Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս Սուրբաթյանը:

Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս Սուրբաթյանը Պոլսո Հայոց 84-րդ պատրիարք է ընտրվել 1998 թվականին: 2008 թվականից նա դեմենցիա հիվանդության պատճառով գտնվում էր Սյամբուլի Սուրբ Փրկիչ հայկական հիվանդանոցում: Պատրիարքը անգիտակից վիճակում բժշկների մշտական խնամքի ներքո էր, ինչից ելնելով էլ 2010 թվականից պատրիարքական փոխանորդ էր նշանակվել Արամ արքեպիսկոպոս Աթեշյանը:

Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Սուրբաթյանի մահից հետո, փաստորեն, սկսվելու է Պոլսո Հայոց նոր 85-րդ պատրիարքի ընտրությունը: Թուրքիայի նախագահ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը զանգահարել է Պոլսո Հայոց պատրիարքի փոխանորդ Արամ Աթեշյանին եւ ցավակցություն հայտնել Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Սուրբաթյանի մահվան կապակցությամբ:

ՄԱՀԱՅԵԼ Է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՍՏՈՒՄ ԿԵՆՏԿՈՍԻ ՆԱԽԻՆ ԱՌԱՋԻՆ ԶԱՐԻՔՈՒՄ ՍՈՒՐԵՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԸ

Մարտի 1-ին կյանքի 80-րդ տարում վախճանվել է 1988-1990 թվականներին Հայաստանի կոմկուսի Կենտրոնի նախկին առաջին քարտուղար Սուրեն Գուրգենի Հարությունյանը:

1939 թվականին Թբիլիսիում ծնված Սուրեն Հարությունյանը ավարտել է Երեւանի անասնաբուժական ինստիտուտը, խորհրդային Միության դիվանագիտական ակադեմիան: Եղել է Հայաստանի ԼԿԵՄ Կենտրոնի առաջին քարտուղար, ՀամԼԿԵՄ Կենտրոնի քարտուղար, Հայաստանի Նախարարների խորհրդի նախագահի տեղակալ: Հայաստանի կոմկուսի Կենտրոնի առաջին քարտուղարի պաշտոնում նա փոխարինել է Կարեն Դեմիրճյանին: Պաշտոնաթողությունից հետո անցել է դիվանագիտական գործունեության, 1999-2006թթ. Բելառուսում Հայաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպանն էր:

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

ՄԱՐՏ

17.03.2019. Անառակի կիրակի

Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին ապաշխարության եւ պահքի մի գեղեցիկ շրջան է սահմանել հավատացյալների համար, որի կիրակիներից յուրաքանչյուրն իր անվանումն ունի Աստվածաշնչի որեւէ պատմությանը համապատասխան: Մեծ Պահքի երրորդ կիրակին կոչվում է Անառակի, ըստ Ղուկասի Ավետարանում հիշատակվող անառակ որդու մասին պատմող առակի:

23.03.2019. Սրբոցն Երուսաղեմի Հովհանն Հայրապետի, հայոց Հովհաննես Օձնեցի Հայրապետի, Հովհան Որոտնեցի եւ Գրիգոր Տաթևացի վարդապետների հիշատակության օր

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ՎԱՐՈՐԴՆԵՐԻ

ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ՝ ԱՎՏՈՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՏԵԽՍՏՈՒԳՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՈՒՄ

Ավտոտրանսպորտային միջոցների տեխնիկական ստուգման գործընթացում կատարվել է փոփոխություն:

Այսուհետեւ կրկնական տեխստուգման գործընթացում կանցկացվի նաեւ մեքենայի արտաքին տեսքի ստուգումը: Խոսքը վերաբերում է մեքենայի լույսերի, հողմնապակու, գազերի արտառաքի, շարժիչի եւ մյուս բաղադրիչների արտաքին ստուգմանը: Բացի այդ, կատարված փոփոխության համաձայն, երթուղային տաքսիների

եւ ավտոբուսների տեխնիկական ստուգման դեպքում, լրացուցիչ կստուգվեն տրանսպորտային միջոցից վթարային ելքը:

Հիշեցնենք, որ Վրաստանում ավտոտրանսպորտային միջոցների պարբերական տեխստուգման բարեփոխումը սկսվել է 2018 թվականին եւ անցկացվում է չորս փուլով:

ՇԱԽՄԱՏ

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԱՎԱՔԱԿԱՆԻ ԱՎՏԻՎՈՒՄ ԲՐՈՆՁԵ ՄԵՂԱՆԵՐ

Ղազախստանի մայրաքաղաք Աստանայում եզրագիծը հատեց Հախմատի կանանց աշխարհի թիմային առաջնությունը:

Վրաստանի կանանց հավաքականը՝ 23 միավորով զբաղեցրեց երրորդ տեղը, իսկ Հայաստանի թիմը՝ 15 միավորով հանգրվանեց 8-րդ տեղում:

Աշխարհի թիմային չեմպիոնի կոչումը՝ 26,5 միավորով նվաճեց Չինաստանի հավաքականը: Երկրորդը՝ 26 միավորով Ռուսաստանի թիմն էր:

Նշենք, որ, առաջնության շրջանակներում, Վրաստանի եւ Հայաստանի թիմերի մրցապայքարն ավարտվեց ոչ-ոքի՝ 2:2:

Մրցաշարին մասնակցում էին աշխարհի կանանց լավագույն տասը հավաքականները:

ԿՐԹԱԿԱՆ

ՄԵԿՆԱՐԿԵԼ Է ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԻՄՈՐԴՆԵՐԻ ԳՐԱՆՅՈՒՄԸ

Մարտի 12-ին մեկնարկեց միասնական ազգային քննությունների, ուսանողների դրամաշնորհների մրցույթի եւ մագիստրատուրայի քննությունների գրանցումը:

Ինչպես տեղեկացրեց Քննությունների ազգային կենտրոնի տնօրեն Սոփո Գորգոձեն, դիմորդների գրանցումը սկսվեց մարտի 12-ին եւ կշարունակվի մինչեւ ապրիլի 3-ը:

Նրա խոսքով, մասնակցել ցանկացողները էլեկտրոնային կարգով գրանցում պետք է անցնեն Քննությունների ազգային կենտրոնի կայք-էջում (www.naec.ge եւ online.naec.ge):

Նշենք, որ դիմորդների գրանցումը այս տարի նույնպես տեղի է ունենալու մի քանի փուլով. Առաջին փուլում դիմորդներին հնարավորություն կտրվի լրացնել անձնական տվյալները, ընտրել քննության անցկացման քաղաքը եւ հանձնվող առարկաները:

Ապրիլի 3-ից հետո, դիմորդներն արդեն չեն կարողանա փոխել քաղաքը, սակայն մինչեւ մայիսի 7-ը կարող են ավելացնել քննությունը կամ փոխել առարկան:

ԶԳՈՒՇԱՑՈՒՄ

ԱՌԱՋԻՎԱ ՕՐԵՐԻՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

ԿՎԱՏԹԱՐԱՆԱ

Առաջիկա օրերին Վրաստանում սպասվում է անձրեւ, ուժեղ քամի, բարձրադիր գոտիներում՝ ձյուն: Շրջակա միջավայրի ազգային գործակալության տեղեկատվությամբ, մարտի 17-18-իը արեւմտյան Վրաստանի որոշ շրջաններում հորդառատ անձրեւները կուղեկցվեն ուժեղ քամիներով, ծովում 3-4 բալ ուժգնությամբ փոթորիկ է կանխատեսվում:

Սպասվող ուժեղ տեղումների հետեւանքով, հնարավոր է գետերում ջրի մակարդակի նշանակալի բարձրացում, բարձրադիր գոտիներում տեղումներ ձյան տեսքով, որոշ վայրերում սողանքների ակտիվացում:

ՄՏԵՓԱՆԾՄԻՆԴԱ-ԼԱՐՍ

ՃԱՆԱՊԱՐԶԸ ԲԱՑ Է

Ինչպես տեղեկացրել է Վրաստանի տարածաշրջանային զարգացման եւ ենթակառույցների նախարարության ավտոճանապարհային դեպարտամենտը՝ Ստեփանծմինդա-Լարս ավտոճանապարհը բաց է բոլոր տեսակի ավտոմեքենաների համար, թեպետ դեպարտամենտը վարորդներին խորհուրդ է տալիս երթեւեկել բացառապես ձմեռային անվադողներով:

Տարածված տեղեկության համաձայն, Հյուսիսային Օսեթիայի տարածքում, սահմանի շուկայական կողմում կա կուտակված 51 բեռնատար ավտոմեքենա:

1			2		3		4				5		
													6
7		8			9					10			
				11						12			
13					14	15							
				16	17					18	19		
20				21						22			
23			24							25			26
			27							28			
								29				30	
31						32	33			34			
				35									
36							37						
					38								
	39	40				41	42			43			44
45				46									
		47				48			49		50		
51						52							

ԽԱՊԱՐԴԱԿԱՆ ԽԱՉԲԱՌԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1.Հայ հանճարեղ կոմպոզիտոր, երգահան, մանկավարժ, խմբավար, հայ երգի Մեսրոպ Մաշտոց: 4.Կոմիտասի սան Մելքոն Քրիշչյանի հուշերի գիրքը՝ «Անմար ...»: 7.Հայ մեծ վիպասան: 9.Ռուսաստանի հայ երգիչ: 10.Լեոնադա-գաթ Արցախում: 11.Ցուցական դերանուն: 13.Թագավորի «նստավայրը»: 14.Իտալացի կոմպոզիտոր Ջակոմո Պլաչինիի օպերաներից: 16.... ու ձախ: 18.Տան առջեւի տարածքը, ուր կարելի է խաղալ: 21.Սեղանի խաղ: 22.Հայերենի վերջածանց: 23.Հոգմակիակերտ մասնիկ: 25.Մարզ Հայաստանում՝ Վայոց ...: 27.Արեգակնային համակարգի մոլորակ: 28.Կիսեղ, ... անել: 30.Պայթուցիկ զենք: 31.«Մեղուն նույն ծաղկից մեղր է ստեղծում, իսկ օձը՝ ...» (ասացվածք): 32..Գյուղ Ախալքալաքի շրջանում: 35.«Դու իմ եղեգն, ... եղեգն, ինչքան խոնարհ ես» (ժող. երգ): 36.Անխոս, անձայն: 37.Երեւանի օդանավակայանը: 39.Տեխնիկայի խանութ է՝ թբիլիսիում, ե՛ւ Երեւանում: 41.Արեւմտահայ գրող Սիամանթոյի ծննդավայրը: 43.Անձնական դերանուն: 46.Կապուտան լճի անվանումներից: 47.Ետադաս կապ: 48.Ժխտական նախածանց: 49.«Հայոց բերդը» պատմավեպի հեղինակը: 51.Որսի կենդանի: 52.Թբիլիսիի Պ.Ադամյանի անվան պետիայդրա-

մայի դերասանուհի ... Օհանյան:

ՈՒՂՂԱՆՑՆԱԾ

1.Շատ գեղեցիկ թռչուն: 2.«...ի եւ Իզոլդայի սիրավեպը» (Վերածննդի դարաշրջանի ստեղծագործություն): 3.Բագրատունի իշխան եւ թագավոր: 4.Արեւադարձային միջոց: 5.Ծաղկի տեսակ, բույս: 6.Հովի.Թումանյանի ծննդավայր գյուղը: 8.Փայլաթիթեղի օտարախունչ անունը: 12.Վրաց անվանի գրող: 15.Հայկական կարմիրը: 17.Որմնանկարիչ Մինասի ծննդավայրը: 19.Ստամբուլում հրատարակվող հայկական թերթ: 20.«Ես մի վրացի, իսկ դու հայ ես մի» բանաստեղծության հեղինակը: 24.Ցուցական դերանուն: 26.«Ալպիական մանուշակ» պատմվածքի հեղինակը: 27.Անտառային կենդանի: 29.Հովի.Թումանյանի լեզենդներից: 30.Հայ մաթեմատիկոս Շիրակացու անունը: 32...., վառ կարմիր: 33.Լազիկայում ապրող: 34.Կանադայի քաղաքներից: 35.Ֆրանսիացի կոմպոզիտոր Կլոդ ...: 38.Բաստուրմայի «հագուստը»: 40.Ժամանակի միավոր: 42.Շարժանկար: 44.Կոմիտաս Վարդապետի հայրական գյուղը: 45.Ամսանուն հայոց օրացույցում: 49.Մեսրոպյան այբուբենի 6-րդ տառը: 50.Մաշտոցյան այբուբենի զինվորներից:

Կազմեց ԱՆՆԱ ՍԱՐԻԲԵԿՅԱՆԸ

ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՄԱՐԻ ԽԱՉԲԱՌԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1.Մագաղաթ: 8.Նեգուս: 11.Նոնաքար: 12.Ալյասկա: 13.Ռիմակ: 15.Գլինկա: 17.Ռադիան: 19.Մամբա: 21.Մեկոնգ: 23.Մշակ: 26.Իբերիա: 28.Սիմեոն: 30.Նիկա: 31.Շղիկ: 33.Վավիլոն: 34.Ապառաժ: 36.Սվին: 39.Ածական: 41.Թմբուկ: 43.Ռոստան: 44.Պլակատ: 47.Շամոտ: 49.Աշտոման: 50.Մուրացան: 51.Կոկախ: 52.Բոլոնկա:

ՈՒՂՂԱՆՑՆԱԾ

1.Մաքառում: 2.Գվարդիա: 3.Ղեյլան: 4.Թեստ: 5.Անագ: 6.Կարնեզի: 7.Թամար: 9.Գոմ: 10.Սեկտա: 14.Հրահան: 16.Լեոնով: 18.Հետերա: 20.Բերկլի: 22.Օրիոն: 24.Շաղգամ: 25.Հիրաո: 27.Բրիգադ: 29.Նաղարա: 32.Կարուզո: 35.Ժամապահ: 37.Վատիկան: 38.Շանկարա: 40.Կոռնել: 41.Թոշակ: 42.Օպիում: 45.Տանկ: 46.Շտաբ: 48.Մուկ:

Խմբագիր՝
ՎԱՆ ԲԱՅԲՈՒՐԹՅԱՆ

Մեր հասցեն՝ Թբիլիսի 0105
Գ.Աթոնելի փ. 5 Հեռ. 2990-739, 2990-774
www.vrastan.ge
E-mail: vrastan.press@gmail.com

Գրանցման վկայական
№ 4 4 - 1439
«ԿՈԼՈՐ» հրատարակչություն

“ВРАСТАН”
Тбилиси, Грузия
«VRASTAN»
Georgia, Tbilisi
Индекс 66445